

Передплата

на «РУСЛАНА» виносити:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперіка. — Експедиція місцева в Агенції Ляндовского в пасажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише на попередне застереження. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Розчароване.

Від початку 1894 року, с. е. від хвилі, коли п. Романчук за всяку ціну намагав ся потягнути послів руских ради державної до антикоаліції словянської, не мали днівники рускі другої лучшої роботи, як одушевляти ся надмірно-розумною політикою Молодочехів. Річи тих послів міщено в повній основі в днівниках руских, Молодочехам сьпівано гимни похвальні, величано їх яко одиноких неустрашимих борців за права і свободу людскости, а Вашаті став в очех лірично-сентиментального Русина тим божичем, на котрого Русь галицка поклала всі надії спасеня свого, перед котрим клала покони і численні свої — петиції.

Не спогадано тоді, що проєктована антикоаліція словянська мала виключно на цілі піддержати Молодочехів в їх завзятій борбі проти коаліційного кабінету кн. Віндішгреца, негуючого право чеське державне. Не спогадано, що сполука з Молодочехами мала на оці пусту а для Русинів безхосенну демонстрацію: евентуально виграбуване печених бараболь з жару руками послів руских і хорватско-словінських. Не замічено і того, що одушевлене для Молодочехів було у нас штучно інспенізоване дописями Поступишина до «Дѣла» і Цавиньского до «Галичанина». Не застановлено ся над тим, що Молодочехи не були в силі дати послам руским ні найменшої запоруки на який-небудь успіх справи рускої. Загал Русинів не думав, а не думаючи не лише плив механічно по фантастичній струї, але і лихословив на всі заставки тим послам руским, що не дали ся тоді заманити в табор словянський, в ту мов-то одинокую безпечну пристань і для галицкої Руси.

Но, нині мабуть те одушевлене овече для Молодочехів не лише розвіялось у нас як туман весняний, але мабуть загал Русинів прийшов вже до свідомости, що ся дорога політична, на котру послів руских манили Кайцель і пок. Аїм через пос. Романчука, була на скрізь хибна. Нині по-

казало ся вже дуже наглядно, що молодоческі послі просто дурили свого одинокого руского аліянта, а що самі, по недовгій опозиції а навіть обструкції, завернули на зовсім иньший шлях політичний, на шлях політики реальної, котрою ішли колись певним кроком до цілі не тільки Старочехи, але і Німці-ліберали і Поляки в своїм часі. Нині стали Молодочехи утилітаристами, зрозумівши, що до права свого державного дійдуть лише етапами, поступенно, від одної концесії до другої, бо в Австрії — поки-що — розвій і скріплене поодиноких народів в иньний спосіб майже не можливі.

Ми в своїм часі подали в «Руслані» білянс того всего, що нечисленні, а суспільностію рускою майже не піддержані, рускі послі ради державної з'уміли придбати для свого народу в раді державній і у правительства центрального без антикоаліції словянської. Білянс сей, хоч би его дехто хотів назвати не дуже ефективним, не є однакж пасивний. А ся обставина говорить сама про себе. Придбання суть, права нашні народні розширені, основні до росту народної сили покладені бодай в мініатурі; не брак і економічних полекцій для селянина. Але чи таким білянсом зможе виказати ся нині п. Романчук? Чи політика его прихильно-вижидаюча, свободної руки, принципіальна, антикоаліційна, опозиційна і найновіша консолідаційна з негаторами Руси має за собою бодай такий мініатурний ефект? Над питанням сим повинен нині загал Русинів галицких серіо призадумати ся, наколи давніше в значній часті солідаризував ся з тою політикою.

По нашій гадці п. Романчук не викаже ся нічим другим, як лише експериментами політичними, котрих результатом є нинішній хаос на Руси, зневіра у власні сили, десперация і хитливість, що безстанно велить шукати нових аліянтів, хоч би і в таборах ворожих рускому народові.

В подібній ситуації найшли ся нині і колишні союзники п. Романчука — Молодочехи. «Politik» праска, розбираючи ситуацію, яку витворили молодоческі послі

в краю через свою політику шестилітню каже: «По виборах до ради державної в 1891 р. не спогадали Молодочехи, що по шести літах так тяжко прийде ся їм боритись о мандати посольські. Доси устроено численні збори виборчі, найлучші бесідники забирали на них слово, але з слів тих не віє самовіра в свої сили. Навіть др. Герольд заявляє, що ситуація теперішня для народу чеського не ясна. «Ми розчаровані» — отсе его найновіший висказ в Кутнійгорі. А при виборах до ради державної в 1891 р. не знали ті Молодочехи иньшої тактики як лише поганене староческих патріотів. Старочехи були в їх очех безглуздими політиками, що вдоволяли ся «окружинами». Все відразу, за одним помахом надіяли ся Молодочехи придбати своему народові, а нині? Нині наступило — розчароване. Робітники, котрих уживали они за таран до розбитя «утилітаристів», покинули їх, соціальні демократи вирости їм понад голови, а самі Молодочехи? — Молодочехи розбивають дальше суспільність національну і патріотичну чеську, подібно як у нас п. Романчук розбив — народовців....

Кізяча ніжка.

Скрізь по краю переводять ся саме тепер правибори і веде ся — як згідно доносять — горяча агітація виборча. Потекла уже навіть і кров, кров селянина і кров жандарма, — потекли по ній уже і слези, не тільки слези людей близьких обом раненим, що за сповнюване своєї горожанської чи урядової служби так тяжко поплавили ся. Потекли й слези чорнила, і то як раз згід пера, що під'юджуючи одних на других напевно хоч в часті причинило ся до розгоряченя й розливу крови. Варгож єшитати ся, за чиюж то справу, за що чи й за кого, потекла ся кров і сї слези, чи справді за справу народну, чи за справу сих любих ангелят, що проливаючи тепер слези чорнила над пролітою кровію та кривлячи очима ховають рівночасно старанно під себе свою — кізячу ніжку...

Ми наше становиско в теперішній акції

7)

З сільських образків.

Михасьо.

(Конець.)

— Господоньку, а деж я подіну ся з дрібними дітьми?! заридала та заплакала Марина на ціле село та упала жидови до ніг. — Паноньку мій дорогий, королику ясний, майте милосердіє надімоною, не виганяйте мене бідну спрото під зиму!.. таж я вам нічого не винна, таж Антін мені все писав, дивіть, дивіть, я маю астамент, читайте!..

— Чит, чит бабо!.. перезимуєш ще! — сказав жид — моя зять спровадить ся аж на весну; — за тоту час шукай собі хати!

І справді на весну на Калинове житло звів ся жид та розтаборив ся в хаті з крамом та зі всякою всячиною; він продає і муку і сіль і нафту, мило, цукор та друге. Калинового поля єму не треба; він его порозпродував хлонам за 2200 зл., лишаючи собі тільки хату та обісте.

А Марина з дітьми попленталась між милосерних людей шукати кусничка хліба для себе і дітей.

XII.

Було боже літенько. На дворі так любо аж на душі стає ся легше, аж серденько веселійше бє в грудях; всюди весело, зелено, розкішно, пахучо та мило. До недалекого села приїхав якийсь невеличкий, сухорлявий, білявий, з яними зіркатими, рухливими очима панок з панєю та двоїма дітьми на сьвіже повітрі. Пані висока, повновида, здорова, а діти якісь без житя, без краски на лиці начеб мокли через зиму у якому квасі. Пани за селом наймили собі хату у писаря, розтаборили ся, привезли свою постелю, наймичку і няньку, ходять по полях, по лісі, збирають цвѣти, ликають сьвіже повітрі.

Якось у саме полудне якась дівчинка прийшла до панів з ягодами.

— Може пані куплять ягоди? — сказала вона.

Пані глянула на дівчину, взяла коробчину з ягодами у руку і понесла її до хати. За хвилину вийшов пан.

— А ти звідки?! запитав ся, даючи її в кулачок гроші за ягоди.

— Он з того села!

— А чия?

— Калинова!

— Антона Калини?

— Ая!

— Мама жиють?!

— Жиють, але все плачуть та проклинають Михася за тоє, що нашу хату і поле продав Шльомі і ми нині мусимо тиняти ся по чужих порогах.

— C' est un drôle de corps залунав голос пані з хати; — она якоюсь незрозумілою бесідною зачала сварити на пана. Пан глянув на дівчину ще раз, виймив з кишені срібняка і вихав її у руку. Чи тим способом Михасьо, що відрік ся родини, всіх національних сьвятоців, а навіть свого хлопского походженя а поволік ся за женою, хотів нагородити маленькій дівчині заподіяну кривду?!.. Дівчина взяла гріш, поцілувала Михася в руку і утішена полетіла до дому. А він ні живий ні мертвий поволік ся до хати.

Д. Л.

виборчій уже кількокрратно ясно й з притиском зазначили, так супротив сторонництва, руских і польских, як і супротив правительства. Ми вповні оправдуємо ухвалу, що запала одноголосно еще д. 2-го с. м. на засіданню скріпленого многими поважними членами з провінції комітету р.-н. католицкого Союзу, а іменно — щоб серед даних обставин усунути ся від всякої участі в діяльності виборчій, бо нема надії, що таку участь можна буде на себе взяти з пошанованем інтересів народа, що про них дбати повинно кожде народне політичне товариство. Ми зовсім не одушевлені ані постановою правительства, »сильною« супротив нас та — слабою супротив погубного, надутого а в нутрі — пустого польского шовінізму, ані не одушевлені постановою тих польских загоріліців, що готові обкидати клеветою й болотом кожного, хочби й найщирішого й найповажнішого руского кандидата, коли він лиш мав нещасте стати попереk дороги першому-ліпшому повітовому матадорови, або хоч не вводити его примхам. Теперішні відносини пригадують дуже послідні вибори до сойму: они довели уже раз до відомої односторонньої декларації руских послів в вибранім законодатнім тілі, до масової депутації, та — до теперішнього настрою руского населеня; до чого доведуть еще? — Коли у нас є які щирі бажаня для керманців австрійского правительства та для польских патріотів, то в теперішній хвили певне найщирші отсі, щоб одним і другим повело ся лінше з тими, що серед теперішньої діяльності виборчої ідуть без пощади — а навіть і памяти — против них, як з тими, що готові були в інтересі держави й народу глядати чесного та поважного порозуміння... Ми не думаємо нікому натручувати ся, отже ідея порозуміння — серед теперішних обставин — таки справді... надто богато »попертя в краю« не має! — треба хіба подождати. Та ми думаємо, що ми й можемо подождати, адже історія народів чей так дуже не залежить від хвилевих рішень, наших чи чийх, але від супокійної, неголосної реальної праці.

Але дивлячи ся реально, без ілюзій та одушевлення на наші сторонні відносини, не можемо не подивити ся так само й на відносини серед нас самих. Діяльність виборча у нас в самім розгарі, нарід наш ставить сміливо чоло всім противностям, серце патріота чейже не може не тішити ся тими обявами народного життя й здоровля: так щож — в цілій сій горячій, могутій діяльності добачаєм ми й одну темну, дуже темну й невідрадную сторону.

Хто се у нас веде нарід до сеї боротьби? — Возьмемо на увагу уперед всего наших т. зв. »радикалів«. В їх тактиці добачаємо в часі теперішньої діяльності виборчої замітну й знаменну зміну, зміну — що з першого погляду видалась навіть досить зрозумілою. Ото порішили радикали випробувати в сегорічній акції виборчій свої сили самостійно, порішили — відказати запрошеню п. Романчука й »не лучити ся з москвофілами«. Рішене се поневолі застановило кожного, хто знає наших псевдорадикалів, — атже нещодавно укладав др. Франко адресу для сконсолідованої депутації... І таки перевели наші радикали своє »принципіальне« рішене чисто по рутеньски: др. Т. Окуневский, голова недавного радикального з'їзду, »радикальний« соймовий посол, радикальний — редакцією »Громадского голосу« потверджений, подвійний (з IV. і V-ої курії) кандидат до ради державної, є за одним разом — членом сконсолідованого народовецько-москвофільского комітету!! Як же се розуміти? — липшавмо се до розгаданя тим, що склінні глядати в балаканю наших радикалів чого небудь покладного, миж попробуємо пояснити се, що нам видаєсь твердим зерном в згаданім ніби-рішеню пп. радикалів. Радикали зміркували, що їм яке небудь порозумінє й вязанє з сторонними комітетами може лише безпотрібно вязати руки, може веліти числитись на пр. з духовенством... А тимчасом саме що визначніші з радикальних агітаторів бачили, що они як раз не числячи ся з ніким і з нічим зможуть далеко легше потягнути нарід; чим — на се дають відповідь промови та оклики на всяких зборах, та печатані відозви в роді сеї, що ми єб недавно подали (др. М. Олійника). Опроче можна тихцем, або й явно, покористувати ся принагідно й кон-

солідаційною спілкою і вправді в Тернополи поганили під'юджені радикальні селяни духовенство послідними словами й поставили кандидатом дра Франка против проф. Романчука, та за те в Жовківскім пп. др. Король і др. Олійник ідуть красенько разом, а др. Окуневский засідає навіть в сконсолідованім комітеті. Сеж дуже вигідна тактика: спільно ходити — самостійно кандидувати. Перша точка сеї тактики не мало причинила ся до »оживлення« сегорічної діяльності виборчої, она принесла й обильні гарні плоди, от як на пр. згадана подія в Тернополи.

Та друга точка радикальної тактики — самостійно кандидувати — не лишила ся без записок: дарма, де нема спільної етичної основи, де є лише одинока спільна ціль — ходити за кожду ціну против других — щоб лише добити ся посольської кар'єри, без огляду, що дальше буде, там скорше чи пізнійше мусять вийти записки. Появило ся надто велике число кандидатів для посольської кар'єри, і щож — розгоріла ся поперед всего завзята боротьба між польскими людовцями і рускими радикалами з одної — а соціальними демократами з другої сторони. Не лише »Галичанин« зробив дра Франка запродацем, кричали ему »зрада« й »ганьба« й соціальні демократи в Дрогобичи, і дарма, що др. Франко враз з п. Ганкевичем основували у Львові руску соціально-демократичну партію — той сам п. Ганкевич агітує тепер не за Франком і не за Окуневским, а за жидом Діамандом... Юджене понад юджене, тепер, в часі правиборів, а щож буде в часі виборів? На когож властиво мають давати голос вибрані виборці? — сли один агітатор повстає безпошадно й безоглядно на другого? За когож і за що тече ся кров, що потекла уже при правиборах? Хтож властиво ліпший: Романчук чи Франко, Франко чи Діаманд та Фрідман? Чияж властиво правда: чи тих, що задля Франка викидають сьвященників за двері, — чи тих, що будучи против Франка розбивають руских селян?!

Не ліпше стоїть діло й зі сконсолідованим комітетом народовців і москвофілів. Жовківскі і брідскі опозиціоністи дуже хитро впевняють правиборців, що ось-то про кандидатів поки-що нема мови, щоб лише правиборі випали добре, то аж опісля поговорить ся й про кандидатів. І кождий опозиціоніст спекулює притім на своє, спекулює, що може-може в послідній хвили себе перепахє. Ба, а за когож властиво борєсь і терпить правиборець? за москвофіла, чи за народовця? адже один другого виключає! При тім лучають ще й от які цікаві прояви: від часу до часу розходить ся поголоска, що ось-то москвофіли зрікають ся сїм разом кандидованя. Побачимо. Та знов від часу до часу проникають до прилюдної відомости поголоски про москвофільскі кандидатури. Поминаємо меньше цікаві от як про д-ра Короля. Але от вже другий раз читаємо в »N. Fr. Presse« цікаву вістку, що в Коломійщині кандидує »радикал др. Дудикевич«. Від кого походить ся вістка? адже й ні один дійсний радикал, ані також ні один народовець не міг такої вісткорееспондентови »N. Fr. Presse« подати, міг єї подати лише хтось, кому на сій кандидатурі справді залежить, і хтось, кому також і на сїм залежить, щоб огидну москвофільську фірму чим небудь закрасити. Радикали якось доси не виперли ся сего нового члена своєї »партії«, а сконсолідований комітет? Приватно впевняють члени сего комітету, що про таку кандидатуру »й мови бути не може«, але прилюдно? Прилюдно — ховає сконсолідований комітет своїх »кандидатів« на послідну хвилию, а тимчасом — тимчасом нехай правиборці калічать собі жандармів та дають від них рубати ся шаблями.

А пропадуть рускі кандидати, а послідує нова розпучлива еміграція і т. п. — то знов будемо нарікати на »систему«, спихати вину з себе на всіх других, а москвофілам то таки прямо й найліпше, колиб і всі рускі кандидати перепали! Адже чим ліпше як не сїм можна оправдати політику desperationі? А desperation — сеж прекрасний терен для москвофільської агітації, от на пр. на случай можливої війни. І юджене пожиточне: по юдженю слідує прецінь обезсиленє, підчас коли супокійна реальна праця моглаб подати і сил і надій.

Переживаємо тяжкі хвилини. Обязком кож-

дого є вказати на небезпечність та на можливість заради. Ми думаємо, що при щирій добрій волі можна буде ще і в послідній хвили зарадити неодному лиху та не допустити, щоб теперішній горячий усильний рух народний став ся полем визиску чи для безсовістних юдителів-кариєристів, чи прямо для явних Іскаріотів.

Листи до рускої інтелігенції.

Чи се вже ціла наша т. зв. інтелігенція і так вже мало численна в порівнаню до цілости руского населеня? Ні! на щастє — є ще у нас не мале число тямучих, правдиво інтелігентних мужів, щиро люблячих і свій рідний край і свою матерню мову і щиро привязаних до нашої сьв. Церкви, мужів з нїжним, благородним чувством, готових до саможертви і трудів, мужів з певним спокоєм і тактом в поступованю і ясно і здорово споглядаючих на своє окруженє. Сї люди або суть діяльні в тіснійших кружках і бачучи невідрадні відносини публичного життя нашого, сьвідомо усувають ся від безхосенних, понижуючих нас в сьвітї а особливо у сусідів наших, личних борб і усобиць — або стрібувавши брати чинну участь в якій публичній роботі зражені грубими напастями та підсудванєм ріжних низьких тенденцій, зражені і обиджені наругами і браком оглади якої від кождого більше або меньше образованого сьвіт вимагає, відпекали ся всяких зносин з крикунами та борбіфаксами.

Можна би тут ще вказати на певне невеличке число дуже інтелігентних мужів наших, що, мимо такого страшного у нас безголовя, з витревалостию і над всякий вираз похвали і признаня гідною саможертвою тихо і скромно працюють в кількох товариствах наших — мало їх, бо і взагалі не багато у нас в товариствах ревних робітників — тож честь і слава їм! Тямуча часть інтелігенції нашої ніколи їм того не забуде!

Мужів строгої науки маємо так мало, що справді ми повинні їм на руках носити, пестити та догоджувати їм, номагати та всякими способами улєкшати працю, бо від них сьвітло бе і на нас, бо они славою та надією нашою, ониж бо представителями тої чистої, ідеальної самостійности! На жаль, на сором поступають з ними наші недоуки зовсім противно, кидають їм колоти під ноги майже на кождім кроці і глузують з них називаючи їх прилюдно: »порожною бочкою учених!«

Супротив таких проявів темноти і здичілости чи-ж можна тут говорити, що у нашої т. зв. інтелігенції є яка здорова самостійність і самосьвідомість? З понижуючим, пригноблючим стидом, а з огляду на наш »битий шлях«, на ціль нашу, на »сьвяту правду« з роздертим серцем кажемо — ні!

Полишає ся нам ще молодіж наша — будучність наша! Она задивляє ся на старших і ну-ж собі ділити ся на кружки і громадки приклонників того, сторонників сего, і вести борбу меж собою за прикладом старших — а позаяк она — як звичайно молодіж — нетерпелива, а більше мабуть, як старші, має в собі ідеалу і живійше відчуває потребу якогось поступу, якогось кроку наперед, по найбільшій часті дає ся звести з певної до того дороги, щоби як єї здає ся, скорше довести до мети, прямцем наздогнати тих, що нас так пригноблюючи випередили. Не знає она о тім, що як в природі, так в житю народів, а особливо такого неповоротного, отяжілого народу, як наш, скок такий довів би лиш до упадку, не знає о тім, що народови на таким степені просьвіти і культури і з такою вдачою полишає ся лиш одинока природна дорога повільного, здорового а певного поступу, дорога »залізної консеквенції«, дорога сьв. віри і правди, котрих оскорбляти безкарно не вільно.

Молодежи нашої — як кождій иньшій — бракує досьвіду, щоб їй признати самостійність і самосьвідомість.

Рух виборчий.

Неімовірну вість принесла вчерашна »Gazeta Narodowa« в дописи з Рогатина під днем 22 лютото. Дописуватель пише: »В неділю відбув ся з'їзд делегатів і маршалків повітів Бережани-

Рогатин-Підгайці в справі кандидата на IV. курию. Одногосно заявлено ся против піддержування кандидатури рускої, а тим менше о. Гузара, мнимого кандидата митрополічного і порішено згідно поставити кандидатуру народо-ву (?), а то п. Каз. Трачевського або евентуально дра Валевського. Вість ту назвали ми неімовірною, бо здає ся нам, є се просте тентованє, чи би не повело ся в послідній хвили видерти Русинам ще один мандат, а то для того, бо як каже дописуватель, правибори випали «ні зле ні добре» і можливе би було з руского округу вислати до ради державної ще одного польского посла. Наколи би вість та мала справдити ся, то повстало би питанє, чи не лучше було би Русинам-народовцям відтягнути ся зовсім від цілої акції виборчої? Ми знаємо положене згаданого округу докладно. Таж і при послідних виборах соймових досвідчили Русини тамошні, що в Бережанщині шовінізм польский цвите буйно. Але досвід учить і Русини повинні з него витягнути консеквенцію.

В V. куриї зі Львова і околиці кандиду-ють крім б. бурмістра міста Львова Едм. Мохнацкого ще і редактор «Monitor-a» Брайтер, робітник Козакевич і складач Бачинський.

Др. Леваковський кандидує в IV куриї в окрузі Мисленічі-Вадовичі. Кандидатуру єго поставив посол соймовий Среднявський, але стояловці запротестували против того.

Др. Дорундяк і Калитовський просту-ють допись, уміщену в Gazet-i Narodow-ий, буд-то они ширять в Борщівскім соціалістичні теорії на тему відобрания землі панам і роздачі межі селян. На вічах була лише бесіда о про-гресивнім податку, о обниженю ціни соли і о тім, що шляхта не дбає про селянина.

Вісти політичні.

Справа кретеньска мотає ся чим-раз більше. Вправді спільне острілюване табору грецького під Канеєю свідчить о яким-то порозуміню європейских держав, але все таки вісти про інтенції поодиноких держав суть так різнородні, що годі зложити який-небудь гороскоп на будуче. І так впадають в очи такі прояви, що сполучена фльота аж тоді рішила ся почати огонь пушочний, коли під Канеєю прибув панцирник німецький «Kaiserin Auguste» та що в бомбардованю не взяли участі кораблі французські і італійські. Рівнож не однозвучні були заяви правительства в парламенті німецькім і французскім. Бо коли секретар стану Маршаль говорив про конечність усмирення Крети і ненарушимість цілости Туреччини, то Ганото заявив, що Крета не може лишити ся під безпосередною управою Туреччини, а і Курпон в палаті англійській запримітив, що бомбардованє не було звернене против грецьких війск а лише против повстанців грецьких. Також і суспільність європейска відносить ся до акції держав під Кретою не однаково. Поминувши саму Грецію, котра справедливо симпатизує з своїми одновірцями на Креті, видні симпатії для Греків в Італії, у Франції і Англії, коли противно Росія і Німеччина станули рішучо по стороні бісурманської Туреччини. З Італії прибувають до Атин навіть охотники. Здає ся, мов би відживав поволи на заході той самий дух, що вів народи християнські в часі походів хрестоносних до бою против томителів віри — Арабів.

Найновіші вісти про Крету саму стверджують, що у внутрі острова борба межі Греками а магометанами продовжує ся безупинно з великою завзятістю і безпощадністю. Коліційна фльота не в силі туди сягнути рукою а обмежує ся з конечности на спинюване до-возу живности повстанцям через кораблі грецькі. В Атинах наряд демонструє сильно проти Європи за канонаду під Канеєю. В парламенті поставила більшість внесене, щоби правительство за-ложило протест против бомбардованя Крети че-рез ескадру європейску. Султан знов жалує ся перед амбасадорами європейскими на жорстокість Греків супротив жителів турецьких. В Вуколієс витяли Греки дві компанії війска турецького в пень. Консулі англійський, італійський і російський відвідали табор повстанців під Селіно і розказують, що Греки ведуть всюди бій екстермінаційний против Турків. В Кадано зам-

кнули Греки 1700 жителів і 216 жовнівів турецьких. Взагалі пристрасти ростуть, а Европа — дивить ся.

Новинки.

— **Здоровле сьв. Отця.** Мимо алярмюючих поголосок сьв. Отець Папа Римский остає цілкови-то здоровім.

— **Не переборщуйте.** Польска праса і то та єї часть, — що голосить, мов-то она стоїть на католицькій основі, і хоче братної згоди і мира з другою національністю краю, — подає так несовітні і дивоглядні вісти про рух виборчий, що вяка чесна розправа з нею стає ся неможливою. В найновіших часах відчитувано і пояснювано по церквах (а так повинно було бути і по костелах) збірниє пастирське посланє австрійского єпископату в справі надходячих виборів! Шовіністам політичним було досить почути в церкві (сумніваємо ся однак чи они були в церкві) слово «вибори», щоби накинути ся на руске сьвященство. Хоть би сьвященство і говорило про вибори в церкві то має оно до того право Боже і людске. Ми знаємо причину гніву і ненависти польской праси до нашого сьвященства. Она лежить в тім, що сьвященство сповняє свій Божий і патріотичний обовязок на користь руского народа. Инакше поступати в нішних лютых часах сьвященство не може. Доки капля совісти, любови і милосердия в чийй небудь груди відзиває ся до народа, сей муєть стати по стороні слабшого. Сеж обовязок чесного католицького сьвященства. Проповідати «сліпим прозрінє і літа благоприятні». Польска праса если у неї дійсно є ідея католицька повинна би ся тішити, що сьвященство хоче брати участь в акції виборчій; місто клевет і нехристиянських інсинуацій належало би ся по Божій і людській правді подати єму руку помочи. При тій нагоді муємо упевнити польску прасу, що сьвященство вже від віків при-викло до невдячности польской праси і переходить супокійно до порядку дневного над подібними єї інсинуаціями. Жаль однак великий, що польска праса, що враз-враз голосить о згоді і любови до руского народа, що до тої згоди на-кликє той наряд — поступає з Русинами так, що і сліпому муєть бути ясно, що єї ніколи не-ходило о згоду а хйба о придавленє навіть го-лосу совісти у Русинів. Розправляти ся або бра-ти в оборону руске сьвященство перед тими пущими по тяжко злобними закидами польской праси уважаємо пізше чести. «Покайте ся. Со-кира при корени дерева» сьв. Іоан. Прийде час, що схочете згоди але ледво чи бу-де з ким годити ся! Чи предтавити в той спосіб найчеснійші змаганя є по католицькі? Чи то причинить ся до добра державного, до піднесеня поваги властей, в інтересі чого ніби то праса польска боре ся. Скажіть отверто. Фак-тів жадаємо!

— **Signum temporis.** До недавна вело ся так, що патент йосифинський був виключною спе-ціальністю соціалістів і радикалів, а від 13. с. м. в наслідок розпорядженя ц. к. Староства в Золочеві ч. 5345 в справі iura stolae духо-вельства бачимо, що і пан Родер позавидавав радикалам їх спеціальности і присвоїв єї собі, з тою однак ріжницею, що коли радикали рівно трактують лат. і руске сьвященство, пан Родер анлікує патент йосифинський лиш одному руському сьвященству. На се ми відповімо: На голод і холод ми привикли, а колиби ми і зне-магали, Бог нам прибіжище і сила і упованє. За вигоди і достатки ми не то що не виречемо ся ідеї Христової, але хочемо хреста, бо знаємо, що сим знаком правда побідить.

— **В ч. 32 „Руслана“** зайшла груба помилка. Сказано там було, що о. Туркевич архидієлат кацапского посольства і предсідатель «Селянської Ради». Сі слова відносять ся до о. Лон-кевича з Чехів, що має ті почесні уряди і він то був вечером у Ем. Кардинала та сказав, що Ем. віддає ведене виборів в руки народа і тим завдав неправду о. Туркевичеві, котрий був ра-но у Ем. Кардинала. Радо простуємо єю по-милку, бо знаємо о. Туркевича яко чоловіка праведного і наскрізь правдомовного.

— **Розвязанє громадської ради.** В Бібрці розвя-зано 18. с. м. громадску раду. Управу міста і громадского майна поручено Ромуальдові Фи-цаловичеві, пенсіонованому майорові.

— **Віче женщин.** Сими днями відбуде ся віче женщин в справі заложєня жіночої гімназії.

— **Справа Єзуїтів в Німеччині.** Центрум німецького парламенту поставило знов внесене, щоби знести уставу против Єзуїтів.

— **Огонь.** Минувшої неділі знищив огонь єім господарств в Городку. До чого, як до чого, але до огнів то Городок маз щастє. Тільки чи не за велике.

— **Про арештованє пос. Новаковського.** Посла Новаковського арештовано за провину против §. 300 і 303 зак. карного. Провини сеї мав допу-стити ся Новаковський тим, що в своїй промові виражав ся на виборчих зборах, що пани дбаю-

чи тільки о свої інтереси, довели до того, що селянин платить податки за себе і за панів. Прокуратор поставив внесене на задержанє ареш-тованого підчас слідства. Судия згодив ся на се внесене. Обжалований зробив відклик до Па-лати радної.

— **Усуненє гори.** Страшний случай лучив ся на території громади Пожорита на Буковині. В ночи 14. с. м. усунула ся верства землі з го-ри. Верства усуненої землі заняла площу на 8 гект. і посувала ся з незвичайною скоростію засипуючи або забираючи з собою все, що по-дйбала. У підніжя гори стояла селянська хати-на. Тую хату і прочі будинки знищила земля цілковито, а двоє людей Евфемію Гусака і Юр-ка Люкана, і 15 штук худоби присипала. Часть будинку, малого хлопця, коня і троє телят і шість овець понесла на собі — мов на тратві — в долину на віддаленє 600 метрів і нічого їх не ушкодила. Евфемію видобуто ще живу зпід землі але по кількох годинах умерла. Тіло Лю-кана і засипані звїрята видобуто аж на другий день. Творили они збиту масу не до пізнаня.

— **Нещасне сватанє.** В Радівцях допустили ся родичі одної дівчини страшного злочину супро-тив єї суперниці. Один приватний урядник був заручений з донькою реставратора Лізайта і не-задовго мала вже стати молода пара перед престолом. Та від якогось часу спостерегли ро-дичі, що будучий зять заняв ся касиркою, що була занята в їх реставрації більше, як випа-дало для нареченого. Щоби позбути ся супер-ниці постановили згладити єї зі сьвіта і вшпа-ли до росолу касирці аршеніку. За кілька хвилі по обіді упала дівчина труном, а страшне підо-зрінє скритоубийства звернуло ся сейчас против властителів реставрації. Жандармерия арешту-вала цілу фамілію Лізайтів, а карне слідство викаже їх вину.

— **Як женити ся.** Один англійський поет дає тим кандидатам до сїружества такі ради: Же-ни ся з любові, бо тогди возьмеш жінку; коли ся ожениш для гроша, будеш мати паню; коли для становиска товариського, будеш мав даму. Жена буде тя любити, пані поважати, дама тер-піти тебе. Жена буде ся з тобою згаджувати, пані буде тобою рядити, дама ігнорувати. В хо-робі, жена буде тебе доглядати, пані від-відувати, дама довідувати ся о здоровлє. Жена буде дішити ся твоїми клопотоми, пані твоїми грішми, дама твоїми довгами. Коли умреш жена твоя буде тебе оплакувати, пані жалувати, а да-ма приодягне чорну сукню.

— **Сила дєвникарства.** Обчислено, що на ці-лій земській кулі виходить 12 мільярдів екзем-плярів часописів. Слїби їх друковано на одній машині друкарській, треба би на то 333 літ, чи-слячи один екземпляр тільки на секунду.

— **Найстарший університет.** Найстаршим на сьвіті є університет в Фезі, в Мароко. Універ-ситет сеї основала Тунетанка Фатма в XI віку нашої ери. Є то передовсім наукове заведе-нє, посьвяченє теології магаметанській. В XI. віку, перед основанєм університетів в Парижі, Окс-фордї і Кембрідж, прибували на університет в Фе-зі студенти іспанські французькі, англійські, ту-нетанські і єгипетські. Університет мав катедри літератури грецької і латинської а заразом і яз-ків вєхідних. Тепер університет сеї змінив свій давний характер. Число слудентів, вправлючих ся в корані, доходить до тисячки.

— **Бесіда Ісуса Христа.** Англійка, Агнішка Шмід Люї, що займає ся поважно студиями над язиком грецьким, арабским і сирійским знайшла в однім монастири на горі Синайській одну з най-старших рукописей Нового Завіта. Квєстия, якою мовою Ісус Христос говорив, довго не мо-гла бути порішена. Одні припускають, що Хри-стос говорив по грецьки, бо в тім язичі найімовір-ніше написано три євангєлія. Інші доводять, що Христос говорив бесідою арамейскою, бо та бесіда була за часів Христових бесідою лю-довою в Палєстині. В тім власне язичі є на-писана рукопись знайдена на горі Синаї. Агн. Шмід Люї мовить, що Ісус Христос говорив з народом галилейским і з рибакми над озером гєнезаретским бесідою арамейскою, бо инак-ше наряд не розумів би був Ісуса Христа. На довід свого твердження покликє ся на грецький текст Н. Завіта, де знаходить много арамейских слів неперетолкованих. В синайській рукописи слова Христові на хресті: «Pi, ili, lama sawach-fani» наведено в цілости а не в толкованю, з тої простої причини, що вповіджено їх в язичі арамейскім. Після сьвідоцтва Евсевия єванг. сьв. Матея в первіснім текеті була написана в язичі арамейскім. Давнійше уважано язик ара-мейський за зіснуту форму єврейского. Новіші студії виказують, що є то самостійна бесіда, як єврейска або арабска.

— **Незвичайна відвага.** Лісний стражник з Аль-би Радивилівської, в Росії поїхав був з женою на весіле в єусідство. В дома полишили ся тіль-ко патнайцятилітний хлопець і молоденька єго сестричка. В ночи напали на дім стражника розбїшаки. Одного з тих хлопець замкнув в ха-ті, а трєх, що знущали ся на подвірю над єго сестрою застрілив. Коли рано повернули родичі до дому і випустили замкнутого розбійника, ки-

нув ся він з ножем на лісного. Тоді хлопець в обороні вітця убив і єго.

— **Обманство з поштовими марками.** В Америці, в Сполучених Державах, відкрито, що мешкаючи там Італійці понали на дуже зручний спосіб, щоби ті самі марки наліплювати кільканайцять разів на листи і висилати їх до своїх в Італії. То обманство переводили они в той спосіб: Наліпивши марку на конверті, потягали єї верствою клію. Верства була така тонка і прозора, що поштовий урядник не придивляючись добре листови не міг замітити нічого підозріного і прибивав на марці печатку. Колиж адресат в Італії одержав лист з такою маркою, змішав губкою клій, а з ним і фарбу печатки і цілком чистеньку марку вкладав до листу та вислав єго до свояка в Америці, потягнувши рівночасно свою італійську марку також таким клієм. В Америці робив то само з італійскою маркою тамошній адресат і так служила одна і та сама марка по кільканайцять разів. То обманство вели Італійці на великі розміри на шкоду скарбу Італії і Америки, аж вінкін один з Італійців погнівавшись на інших зрадив їх перед американськими властями. Тепер веде ся в Новім Йорді величезне слідство, щоби викрити тих, котрі так довго обманювали скарби і власти обох держав.

Вісти з Еп. Перемискої.

На конкурс з речинцем до дня 25. н. ст. цвїтня с. р. виставлені: Старемісто дек. старосамбірського, Милик дек. мушинського, Войкова деканату мушинського, Батятичі деканату жовківського, Креців дек. ліського, Крамна дек. дукляньського, Горянка дек. балигородського, Криве коло Тісної дек. балигородського, Чорноріки дек. короснянського, Скородне дек. затварницького, Пискоровичі дек. ярославського, Райтаровичі дек. мостиского, Дорогомишль дек. яворівського, Даліва дек. яслиського, Трійця дек. добромильського, Ясель дек. яслиського, Дорогошів великий дек. куликівського, Острів дек. ярославського, Будини дек. белеского, Хлівчани дек. угнівського, Рябе дек. балигородського, Рихвалд дек. біцкого, Шумчак дек. височанського, Дністрик дубовий дек. жукотинського, Береги гірні дек. затварницького, Шандровець дек. затварницького, Свидник дек. старосамбірського, Михалевичі дек. комарнянського, Белзедь дек. потелицького, Хміль дек. затварницького, Криниця дек. мушинського і Ольшаниця дек. яворівського. — До канон. інституції візвані оо.: Сим. Чичилович на Кобильницю руску, Іван Сухий на Жапалів і Ан. Козакевич на Бистрицю. — Презенти одержали оо.: Йосиф Кузьмак на Гочів дек. балигородського, і Йосиф Іванець на Ременів дек. куликівського. — Канон. інституцію дістав о. Вол. Попель на Млини дек. яворівського. — Завідательство дістав о. Григ. Романець в Смільнику дек. затварницького. — Намістництво призвонило на дворічну додацію для сотрудника, що має надати ся сотрудника, що має надати ся парохви в Радванцях.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ

приймає замовленя і посередничить в закупні:

Сьвітло церковне

впрост з фабрики Іа по 70 зр., Па по 64 зр. за 100 кіл. Іосо фабрика.

Вино

в бочках о 135 літрах, а то Самородне почавши від 70 зр. за бочку Іосо місце продукції.

Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл. посылках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20, 10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко **ВИНО** в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70, 4-10, 4-90 франко. — Інші товари по уміренних цінах. 3—12

Т. А. КАЛІЧЕК.

Робітня

убрань жіночих у Львові, Ринок ч. 25., (І. поверх)

приймає всілякі замовленя і виготовляє їх з густом і елеганцією після найсвіжіїших журналів.

Цінник львівської палати торговельної і промислової.

Львів дня 24. лютого 1897.

I. Акції за штуку.

Зеліз. г. Кар. Людв. по 200 зл. мк.
Зеліз. Львів-Черн.-Ясен по 200 зл. валь. ербл.
Банку гіпот. гал. по 200 зл. в. а.
кред. гал. по 200 зл. в. ав.
Гарбарні в Решові по 200 зл. в. ав.
Фабрики вагонів в Сяноку перед тим Ліпінского по 500 кор. в. ав.

II. Листи заставні за 100 зл. в. ав.

Банку гіп. г. 5% в. ав. з 10% пр.
" " " 4 1/2% " льос в 50 л.
" " " 4% " в боль. по 200 К.
" краєв. 4 1/2% в. ав. льос в 51 л.
" " 4% в. ав. льос в 57 л.
Тов. кред. гал. земс. 4% (перша емс.).
" " " 4% льос. в 41 1/2 літ
" " " 4% " в 56 літ

III. Обліги за 100 зл.

Гал. фонду пропинац. 4% в. ав.
Буков. " " 5% " " "
Комунальні Банку кр. 5% (2 ем.).
" " " 4 1/2% (3 ем.).
Пожички краєв. 6% ва. з року 1873
" " " 4% " " " 1891
" " " 4% по 200 кор. з р. 18-3
" м. Львова 4% по 200 кор.

IV. Льоси.

Міста Кракова 25 — —
" Стапиславова — — —

V. Монети:

Дукат цісарский 5 68 5 78
Наполеондор 9 50 9 60
Пів-імперял 9 60 — —
Рубель російский срібний 1 20 1 25
" " паперовий 126 50 127 50
100 марок німецких 58 60 59 —

пла- жада- тять ють зл. кр. зл. кр.

217 — 220 —
279 — 283 —
386 — 396 —
210 — — —
200 — 203 —
250 — 260 —

110 10 110 80
100 — 100 70
96 70 97 40
100 50 101 20
97 50 98 20
97 90 98 60
97 70 98 40
97 40 98 10

97 80 98 50
102 75 — —
102 10 102 80
100 — 100 70
105 — — —
— — — —
97 50 98 20
97 — 97 70

25 — — —

5 68 5 78
9 50 9 60
9 60 — —
1 20 1 25
126 50 127 50
58 60 59 —

Поїзди залізниць

від 1 н. ст. мая 1896 після львівського часу.

Відходять зі Львова.

до Кракова	5-16	9-16	10-31	3-26 п	7-21	11-36 п
" Підволочиск	6-36 п	—	10-05	2-47 п	—	11-21 п
" (з Підзамча)	6-50 п	—	10-25	3-01 п	—	11-48
" Черновець	6-46 п	—	10-01	3-21 п	—	10-51
" Стрия	5-58	—	10-11	3-41 п	7-58	—
" Рави рускої	—	—	9-51	—	7-51	—
" Янова	—	—	10-21	3-36*	—	9-31
" "	—	—	—	1-41**	—	—

Приходять до Львова

Зь Кракова	5-46 п	9-31	2-06 п	7-31	9-21	10-06
" Підволочиск	—	8-41	3-10 п	5-46	—	10-41 п
" (на Підзамче)	—	8-18	2-54 п	5-21	—	10-26 п
" Черновець	—	8-04	2-37	6-40	—	10-31 п
" Стрия	—	8-36	2-27	—	10-46	12-46
" Рави Рускої	—	8-51	—	6-21	—	—
" Янова	—	8-26	6-04	—	9-30	—

*) В неділі і свята не курсують.

**) Лише від 16 червня до 31 серпня тільки в неділі і свята.

Ті числа, в котрих підчеркнені мінати чорною лінійкою, означають пору нічну від 6-00 год. до 5-59 год. вранці.

Поспішні поїзди напечатані товстими буквами і означені буквою п., поїзди блискавичні, при котрих нема во-зів III. класу, буквою б.

Львівський час розвізняє ся від середньо-європейского (залізничного) о 36 мінут, іменно коли після середньо-європейского часу єсть година 10, то після львівского єсть 10 год. 36 мін.

Руска справа
в роках **1891—1894**
НАПИСАВ Н. В.
Ціна 50 кр. в. а. 3 пересилкою 55 кр.
Дістати можна в книгарні Тов. ім. Шевченка, або в Ставропільській.

ДРАВДА

ілюстроване письмо для руского народу
виходить у Львові під редакцією
Антоня Березинського
ТИЖНЕВО КОЖДОЇ ПЯТНИЦІ.
Буде подавати поезії, повісти, житєписи з портретами, поучаючі статі з історії, письменства, господарства, промислу, вісти про читальні, вісти політичні і суспільні. Крім того буде містити часть забавну.
Передплата річно 4 р., піврічно 2 р., чвертьрічно 1 р., за границею 8 рубл. (піврічно 4 рублі).
Редакция, адміністрация і експедиция **Львів, ул. св. Миколая 13.**

АГЕНЦІЯ ЧАСОПИСИЙ
А. ЛЯНДОВСКОГО
у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель) 9-?
приймає передплату на всі часописи у всяких язиках і доставлює їх до дому без всякої доплати.